

A munkának értéke kell legyen, így értelme is lesz

Jakab István vállalkozó, a Clinilab társtulajdonosa és igazgatója, presbiter, az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsának tagja. Közel ötven éve házas, két gyerek édesapja és öt unoka nagytatja.

– **Milyen elvárásokkal találkozunk ma egy munkáltató, és milyen a munkaerőpiaci kínálat?**

– Úgy látom, a kínálat nagyon magas szintű, és az elvárások is ehhez igazodnak. Mi is igyekszünk ehhez mértén megfelelő ellentételezést biztosítani. A cégünknel jellemzően felsőfokú végzettségű szakembereket alkalmazunk, mivel labor diagnosztikai készülékek forgalmazásával foglalkozunk, ami a beszereléstől a karbantartásig komoly szakértelmet igényel. Olyan mérnökökre van szükségünk, akik nem íróasztal mellett dolgoznak: hajnalban indulnak, akár 200–300 kilométert utaznak, elvégzik a munkát, és hazatérnek – vagy akár 3–4 napot is a helyszínen töltenek egy-egy projekt befejezéséig. Az értékesítőink szintén jól képzett, tehetséges szakemberek, akik folyamatos képzést kapnak. Ők is terepen dolgoznak: laborokat látogatnak, kapcsolatokat építenek, és komoly piaci tudással próbálják eladni a termékeket. Mögöttük biológusok, biokémikusok, orvosok adják a tudományos hátteret. Emellett működik gazdasági osztályunk, egy erős adminisztratív csapatunk, amely a közbeszerzéseket és szerződéseket intézi, valamint több raktárunk is van. A munkát elkötelezettséggel kell végezni – nem folyamatos felügyelet mellett, hanem meggyőző-

désből. A cégnek valóban szüksége van az emberek munkájára. Temesváron, Jászvásáron, Kolozsváron, Bukarestben is dolgoznak kollégáink, és mindezt Marosvásárhelyről irányítjuk. Nem kamerákon keresztül ellenőrizzük őket: az önálló, felelős munkavégzés alapkövetelmény, így aztán a munkaerőpiacnak csak egy részét látjuk, a felsőfokú végzettségűeket, és itt is egy szűk rétegből választunk, akiket aztán akár évekig képzünk. Éppen emiatt nagyon gondosan meg kell válasszuk, hogy kit alkalmazunk, de végül mindaddig sikerült megtalálni a megfelelő embereket.

– **A fiatalokról gyakran hallani, hogy rövid ideig maradnak egy munkahelyen. Más a munkához való viszonyuk?**

– Valóban más. De nem szabad minősíteni: ez a kínálat, ezzel kell dolgozni. Aki erre nem képes, az nem jó vezető. Mi az ország számos régiójában jelen vagyunk – Moldvában, Dobrudzsában, Bánátban, Olténiában, Erdélyben –, és mindenhol figyelembe kell venni a helyi sajátosságokat. Ehhez jönnek a generációs különbségek. A fiatalok hozzáállása más, de következetes munkával és gondos kiválasztással meg lehet találni a jó munkatársakat. A legfontosabb, hogy érezzék: a munkájuk fontos. Nálunk másfél-két év, mire valaki teljes értékű kolléga lesz. Ez alatt nemcsak szakmailag fejlődik, hanem a felelősségérzete is erősödik. Meglepően kicsi nálunk az elvándorlás. A változatos munka, a szakmai

kihívások, a kiállítások, külföldi látogatások mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a csapat tagjai megújuljanak, és hosszú távon gondolkodjanak.

– **Ma azt mondják, hogy 3–5 évente váltanak a fiatalok. Régen ezt kiégesnek nevezték. Mit tapasztal?**

– A világ szabadabb lett, a jövődelmek magasabbak, és sokaknak van tartalékuk. Nem kétségbeejtő, ha valaki munka nélkül marad. Emellett munkaerőhiány van. A mi előnyünk, hogy egy szűk, speciális piacon dolgozunk. Aki ezt megtanulja, annak nem könnyű váltani. Régen azt mondták: ha valaki elmegy, az a főnök bukása. Ma ez már nem ilyen egyértelmű, de én továbbra is érzékeny vagyok erre. Mindig megkérdem, miért hagyja ott az előző munkahelyét. A leggyakoribb válasz: „a főnök nem tartotta be az ígéretét”. Én erre különösen figyelek. Amit ígérek, azt betartom. Emberileg, hívó emberként különösen fontosnak tartom ezt. A megbecsülés nálunk alapérték.

– **Sok szülő tapasztalja, hogy a tizenévesek olyan munkahelyet keresnének, ahol „nem kell semmit csinálni”. Mit gondol erről?**

– Ez rettenetes jelenség. A telefon és az internet világában könnyű elütni az időt, de eredmény nélkül. A munka lényege, hogy határidőre el kell végezni a feladatot. Ha valaki ezt nem tudja teljesíteni, ott probléma van. Én gyerekkorom óta dolgozom. A családjamban a munkának nimbusza volt. Nyolcadikos koromtól napszámosként dolgoztam, egyetemistaként is vállaltam munkát. Szerintem a következő generáció

• Interjú / Elmélkedés

nevelésében fontos lenne, hogy már nagyobb gyerekkorban kapjanak felelősséggel járó határidős feladatokat.

– Van különbség a női és férfi munkavállalók között?

– Természetesen vannak különbségek, de nem úgy, hogy egyik jobb vagy rosszabb lenne. Kreatív munkánál mindenki a maga módján dolgozik, és a végeredmény számít. Nálunk nincs különbség a férfi és női munkavállalók megítélésében. A kisgyermekes időszakban természetesen figyelembe kell venni a családi terheket. Minden kolléganőt visszavettünk szülés után – akár a második szülés után is. Nem a törvény miatt, hanem mert így helyes. Érdekes módon ma már férfiak is vállalnak gyermeknevelési szabadságot, és azt látom, hogy ők is egyre jobban részt vesznek a családi feladatokban. A férfiaknál azt tapasztalom, hogy ha családi kötelezettségeik vannak, gyakran nagyobb elkötelezettséggel vállalnak plusz feladatokat – természetesen a sportszerűség határain belül.

– A mesterséges intelligencia és az automatizálás valóban elveszi a munkánkat?

– Bizonyos területeken biztosan átalakul a munkavégzés, de a mi szakmánkban sok a kreatív elem, a helyszíni alkalmazkodás, a személyes kapcsolat. Ezeket nem lehet gépekkel kiváltani. Láttam teljesen automatizált raktárt, de olyan befektetést igényel, amit mi nem engedhetünk meg. Ráadásul a beszállítóink sokfélék, a normatívák nem egységesek, így a teljes automatizálás nem reális. A mesterséges intelligencia inkább információfeldolgozásban lesz nagy segítség, de a kreatív munkát nem váltja ki.

– Mit jelent önnek a munka értéke?

– A fizika szerint a munka: erő szorozva elmozdulással. Valahol ez a lényeg: mennyi erőt, energiát fordítok rá, és mennyit mozdítok előre

a világon. A mi munkánkban mindenki beletesz egy darabot önmagából. Nem gépek vagyunk: döntéseket hozunk, felelősséget vállalunk és ez fárasztó is. Ezért fontos a jó környezet: egy jó kávé, egy nyugodt szünet, vagy az, hogy évente három napot bárki kivehet, ha rossz passzban van. A munkához való viszony folyamatosan változik, de a lényeg ugyanaz marad: értéket teremteni.

– Hogyan illeszkedik a munka Isten tervébe?

– A hitből végzett munka nem a javadalmazásról szól, hanem a lelki megnyugvásról. Aki hittel és elkötelezetten dolgozik, az már áldást kap. Vannak tevékenységek, amelyeket nehéz ebben a keretben elhelyezni – például egy könyvelő munkáját –, de más területeken, például a szociális vagy egyházi szolgálatban ez nagyon is kézzelfogható. A Lazarenum és a Lídia Alapítvány kuratóriumi elnökeként naponta láthatom, hogy hit nélkül nem lehet helytállni.

– Mit üzen a munkavállalóknak és a munkaadóknak?

– A munkavállalóknak azt tanácsolom: alaposan tájékozódjanak, hova mennek, mik az elvárások, és mit nyújt a munkahely. Munka nélkül nem lehet élni, hiszen a lottó nem megoldás. Fontos, hogy tiszta szemmel nézzenek a vezetőjükre, és mondják el, ha valamivel elégedetlenek. A munkaadóknak pedig azt: minden munkavállaló mögött ott van egy ember, egy egyéniség, egy család. Ezt mindig szem előtt kell tartani. Nálunk soha nem úgy zajlik az elbocsátás, hogy egyik napról a másikra kirúgunk valakit, soha nem hangzik el, hogy „holnaptól ne gyere!”. Nagyon sok képzést, tréninget biztosítunk, hogy mindenki a lehető legjobb munkát végezhesse. Előbb tanítunk, segítünk, és ha valaki mégsem ide való, azt is emberségesen kezeljük.

• KORONDI KINGA

Kálvin és a munka

A munka Kálvin életében nagyon fontos szerepet játszott. Már gyermekként öntudatos volt, és a tanulást is munkaként végezte. Apja kívánsága szerint jogi tanulmányokat folytatott. Fegyelmezetten, kitartóan minden nap éjfélig tanult, hajnali ötkor kelt, és reggel mindig elismételte azt, amit este tanult. Amikor elkezdte tanulmányozni a Szentírást, éleslátással fedezte fel, hogy az egyház tanítása nincs összhangban a Biblia tanításával. Az első teológiai munkája *A lelkek alvása*. 27 évesen megírta az *Institutiót*, amelyet először Szenczi Molnár Albert fordított le magyarra Bethlen Gábor fejedelem kérésére.

Kálvin munkája három nagy területen bontakozott ki. Az első az írás volt. Strasbourghban kezdte el írni a bibliai könyvekhez írott magyarázatait. Az Énekek Éneke és a

Jelenések könyvének kivételével a Biblia összes könyvét végig magyarázta.

A második terület az ígehirdetés volt. Kálvin 25 éven át hirdette Genfben Isten ígését. Mintegy 4000 prédikációt mondott el. Sajnos az első 1500 elveszett, de utána egy hugenotta gyorsírással lejegyezte a prédikációit, s így ezek megmaradtak az utókor számára. Kálvin első sorban az értelemre akart hatni, mivel azt Isten nagyszerű ajándékának tartotta. Éppen ezért nagyon fontos volt számára a tanítás és az iskola kérdése is. Kálvin egyik legnagyobb megvalósítása a Genfi Akadémia volt, amelyet 1559-ben nyitottak meg.

Kálvin harmadik munkaterülete a szervezés volt. Megszervezte a gyülekezet életét a presbitérium vezetésével. Szervezetten gondoskodott a